

Rädda Barnen

RIKSSTYRELSENS SVAR PÅ MOTIONER

Inför Riksmötet 2024

Innehåll

Inledning	3
Motioner om organisering.....	4
Motion 1: Demokratiskt underskott	4
Riksstyrelsens yttrande över motion 1:.....	4
Motion 3: Förtydligande av § 11 i stadgarna avseende nybildning av lokalförening	6
Riksstyrelsens yttrande över motion 3:.....	6
Motion 17: Rädda Barnen och RBUF ska ha ett starkare samarbete, utifrån Samarbetsavtalet.	7
Riksstyrelsens yttrande över motion 17:.....	7
Motioner om verksamhetsinriktning.....	9
Motion 8: Rädda Barnens engagemang i HBTQIA+-frågor.....	9
Riksstyrelsens yttrande över motion 8:.....	9
Motioner om psykologiskt stöd och psykisk hälsa	11
Motion 2: Möjliggöra utökat stöd från Centrum för stöd och behandling.....	11
Riksstyrelsens yttrande över motion 2:.....	11
Motion 12: Ökat påverkansarbete i psykisk hälsa	13
Riksstyrelsens yttrande över motion 12:.....	13
Motion 14: Psykologiskt stöd för barn i svenska transitboenden.....	15
Riksstyrelsens yttrande över motion 14:.....	15
Motioner om påverkan	17
Motion 4: Bygg på evidens och resurssätt socialt preventionsarbete	17
Riksstyrelsens yttrande över motion 4:.....	17
Motion 5: Barnet som rättighetsbärare	19
Riksstyrelsens yttrande över motion 5:.....	19
Motion 6: Förskola åt alla.....	20
Riksstyrelsens yttrande över motion 6:.....	20
Motion 11: Religion ska inte begränsa barns rätt till utbildning, lek och utveckling.....	21
Riksstyrelsens yttrande över motion 11:.....	21
Motion 13: Barns möjligheter att utkräva sina rättigheter	23
Riksstyrelsens yttrande över motion 13:.....	23
Motioner om klimat och miljö	25
Motion 15: Klimat och miljöfrågan behöver bli en barnrättsfråga inom Sverigeprogrammet	25
Motion 18: Integrera klimatperspektivet i Rädda Barnens arbete	25
Riksstyrelsens yttrande över motion 15 och 18:.....	28
Motioner om kommunikation	30
Motion 7: Internationella Rädda Barnens hemsida	30
Riksstyrelsens yttrande över motion 7:.....	30
Motion 9: Barnrättsperspektiv i extern kommunikation.....	31
Riksstyrelsens yttrande över motion 9:.....	31

Motioner om rösträtt vid 16 år	32
Motion 10: Rösträtt vid 16 års ålder	32
Motion 20: Genomförande av sänkt rösträttsålder till 16 år i kommunalval	32
Riksstyrelsens yttrande över motion 10 och 20:.....	33
Motioner om medlemsavgifter	35
Motion 16: Medlemsavgiften för barn och unga under 25.....	35
Motion 19: Kostnadsfritt medlemskap inom Rädda Barnen för barn och unga.....	35
Motion 21: Lägre medlemsavgift.....	36
Riksstyrelsens yttrande över motion 16, 19 och 21:	36

INLEDNING

Jag har sedan förra riksmötet mött ett fantastiskt engagemang när jag haft förmånen att besöka olika verksamheter i hela landet, träffa förtroendevalda och se allt vi gör tillsammans. Och mycket av det vi gör tillsammans har ju sin utgångspunkt i olika riksmötesbeslut.

Vi är en bred folkrörelse och vi ska vara stolta över att samlas i demokratiska former när vi fattar långsiktiga beslut om inriktningen för vårt arbete. När vi nu har riksmöte igen möts vi med den respekt som vår demokratiska tradition förtjänar – i dialog, i diskussion och i röstning om de slutliga ställningstagandena.

De 21 motioner som sänts in till 2024 års riksmöte spänner över en bredd av frågor: Från stadgar och medlemsavgifter till psykisk hälsa och vår roll i klimatomställningen. Riksstyrelsen ser flera av dem i ljuset av det förslag till Barnrättsagenda som lagts fram och utifrån tidigare beslut om till exempel organisation och medlemsavgifter. Det innebär att vi vid påverkanstorgen får hjälpas åt och uppmärksamma så att inte olika beslut kommer att stå i strid med varandra.

Riksmötet har att ta ställning till de konkreta yrkanden som motionerna innehåller, inte den så kallade brödtexten. Och detsamma gäller riksstyrelsens yttranden; endast konkreta förslag till beslut kommer upp till behandling. Såväl motionernas att-satser som yttrandenas förslag till beslut finns i grå rutor i föreliggande sammanställning.

När riksstyrelsen väljer att föreslå att en motions att-sats anses besvarad kan det finnas flera skäl till det. Om Rädda Barnen redan arbetar med det som motionen lyfter fram, eller om att-satsen är väldigt detaljerad och operativ, har riksstyrelsen valt att besvara dem eller i vissa fall föreslå avslag. Det kan också gälla om en att-sats låser in arbetet till ett visst sätt att arbeta. I några fall av besvarade motioner har riksstyrelsen valt att själva föreslå att riksmötet fattar ett beslut som ligger i linje med motionerna, men som är mindre detaljerat.

Riksmötet är viktigt som en gemensam kunskapskälla för vårt arbete. Låt oss ta vara på den möjligheten när vi nu möts igen - som Ett Rädda Barnen.

Maria Schillaci
Ordförande
Riksstyrelsen

MOTIONER OM ORGANISERING

Motion 1: Demokratiskt underskott

Motionär: Distriktsstyrelsen Skåne gm Bertil Åhnberg

Vi står för mänskliga rättigheter, barnkonventionen och demokrati, men våra distrikt är inte alltid demokratiska.

Distrikten är en sammanslutning av lokalföreningar, och har lokalföreningarna som är medlemmar. Lokalföreningarna har valda ombud. De väljer en distriktsstyrelse som har att företräda Rädda Barnen på regional nivå och stötta ingående lokalföreningar mm.

På distriktsårsmötet kan det hända och händer att lokalföreningarnas ombud är i minoritet gentemot styrelsen. Om styrelsen är stor (kan vara 11 personer enligt stadgan) och man har en eller två lokalföreningar så blir ombuden i minoritet. Vilket är helt odemokratiskt då det skall vara lokalföreningarnas ombud som skall utse styrelse mm.

Tänk er ett riksmöte där riksstyrelsen är i majoritet och fattar besluten, nej, så kan det inte gå till. Självklart skall ombud vara i majoritet både på distriktsnivå och riksnivå vid årsmöten.

Därför föreslår vi att riksmötet beslutar att stadgan ändras i paragraf 3.2. med följande tillägg, ” och att ombuden är i majoritet i förhållande till styrelseledamöterna.”

Hela stycket lyder då som följer:

”Årsmötet är beslutsmässigt förutsatt att kallelse skett i enlighet med dessa stadgar och en tredjedel av de röstberättigade närvarar, och att ombuden är i majoritet i förhållande till styrelseledamöterna.”

Motionären yrkar:

Att-satser:

att stadgan ändras i paragraf 3.2 med följande tillägg: ”och att ombuden är i majoritet i förhållande till styrelseledamöterna”

Riksstyrelsens yttrande över motion 1:

Riksstyrelsen håller med motionen om att distriktsstyrelsen inte (och för den delen inte heller en lokalföreningsstyrelse) bör utgöra en majoritet på respektive årsmöte. En utmaning är den oroande utvecklingen med allt färre lokalföreningar, som även påverkar antalet möjliga ombud på distriktens årsmöten negativt. Samma utveckling ser vi på lokalföreningarnas årsmöten efter stadgeändringen 2018 om att ta bort den personliga kallelsen.

Denna fråga behöver Rädda Barnen analysera, och ta fram förslag till åtgärder för. En översyn av antalet ombud till distriktens årsmöten samt hur många medlemmar som måste vara på plats på lokalföreningarnas årsmöten för att vara beslutsmässiga kan vara en av frågorna som tittas på inför riksmötet 2026, för att lösa de utmaningar motionen pekar på.

För att nu så långt som möjligt minska risken för ett demokratiskt underskott på distriktens årsmöten har riksstyrelsen, i propositionen till nya stadgar, lagt förslag som innebär att lokalföreningarnas

ombud fattar beslut gällande alla personval. Utöver de begränsningar som funnits tidigare får distriktsstyrelsen enligt riksstyrelsens förslag inte delta i beslut om val av styrelse, val av ombud till riksmötet samt val av valberedning. Därutöver föreslår riksstyrelsen en ändring i § 11 mom. 2.2 och 3:2 med innebörd att distriktsstyrelsen inte har rösträtt i fråga om delning och sammanslagning av distrikt.

Riksstyrelsens slutsats:

Som en konsekvens av ovanstående resonemang, och mot bakgrund av de föreslagna förändringarna i stadgepropositionen, föreslår riksstyrelsen att motionen ska anses besvarad.

Riksstyrelsen föreslår riksmötet besluta:

att anse motionen besvarad

Motion 3: Förtydligande av § 11 i stadgarna avseende nybildning av lokalförening

Motionär: Lokalföreningen i Malmö, gm ordf Karin Sellberg

Nybildning innebär enligt nuvarande stadgar en delning av lokalförening och strider mot § 11 Moment 2:1.

Motionären yrkar:

Att-satser:

att när en ny lokalförening ska bildas på en geografisk ort där en aktiv och fungerande lokalförening finns ska den redan existerande föreningen ha rätt att yttra sig angående detta genom styrelsebeslut

att § 11 moment 2:1 ska ha företräde i ställning till moment § 11 moment 4:1 i Rädda Barnens Stadgar

Riksstyrelsens yttrande över motion 3:

Riksstyrelsen håller med motionen om att det är viktigt att befintliga lokalföreningar får möjlighet att yttra sig vid nybildandet av en lokalförening precis som vid en delning av lokalförening. Riksstyrelsen ser också vikten av att det smidigt går att bilda nya lokalföreningar i en tid då fler och fler lokalföreningar läggs ner och går upp i befintliga lokalföreningar.

Det är viktigt att ta till vara lokalt engagemang och det finns idag många lokalföreningar som spänner över stora geografiska områden och många kommuner. Den lokalförening som har flest kommuner i sitt geografiska område idag, har 15 stycken och det finns 20 lokalföreningar som har 5 kommuner eller fler i sitt geografiska område. Detta gör att vi tillsammans måste underlätta processen att bilda nya lokalföreningar. Riksstyrelsen föreslår också i sin stadgeproposition till riksmötet 2024 att det förtydligas att såväl delning som sammanslagning av lokalföreningar kan ske vid extra årsmöte. Men också att det vid nybildande av en lokalförening ska erhållas ett skriftligt godkännande från riksstyrelsen.

Riksstyrelsens slutsats:

Riksstyrelsen anser att första att-satsen säkerställer att berörda lokalföreningar får möjlighet att yttra sig vid ett nybildande av lokalförening. Att den andra att-satsen anses besvarad med hänvisning till de reviderade stadgarna och §11 mom 4.1 om att även riksstyrelsen skriftligen ska godkänna nybildandet.

Riksstyrelsen föreslår riksmötet besluta:

att bifalla att-sats 1

att anse att-sats 2 besvarad

Motion 17: Rädda Barnen och RBUF ska ha ett starkare samarbete, utifrån Samarbetsavtalet.

Motionär: Rädda Barnens Ungdomsförbund, RBUF

Samarbetet mellan Rädda Barnen och Rädda Barnens Ungdomsförbund har historiskt varit av stor betydelse för att främja barns rättigheter och välbefinnande. Våra organisationer delar en gemensam vision om en värld där alla barn har rätt till en trygg och kärleksfull uppväxt, fri från våld, fattigdom och försummelse, där alla barns rättigheter tillgodoses.

Trots detta gemensamma syfte har det dock funnits utmaningar som har begränsat samarbetets fulla potential. En av de främsta utmaningarna har varit att översätta det gemensamma engagemanget och förståelsen för barns rättigheter till konkreta handlingar som kan användas på lokal nivå.

Vi har under de senare åren sett en växande efterfrågan från medlemmar inom Rädda Barnens lokalföreningar att stärka samarbetet med RBUF. Allt ifrån att starta RBUF lokalgrupper till Vi ser även och öka det lokala engagemanget för barnrättsfrågor utgör en viktig drivkraft.

Syftet med denna motion är att stärka samarbetet mellan Rädda Barnen och RBUF på lokal nivå, i enlighet med vårt gemensamma Samarbetsavtal. Genom att öka samarbetet mellan våra lokalgrupper och lokalföreningar strävar vi efter att skapa synergier som förbättrar våra insatser för barns rättigheter och välbefinnande. Vi vill skapa en starkare allians som kan agera mer effektivt för att bekämpa utmaningar som barn och unga står inför.

Genom att identifiera utmaningar mellan Rädda Barnen och RBUF på lokal nivå, strävar vi efter att skapa en mer inkluderande och samarbetsinriktad kultur inom båda organisationerna. Genom att främja ömsesidig respekt, förståelse och delaktighet bland medlemmar och förtroendevalda i både Rädda Barnen och RBUF, syftar motionen till att skapa en starkare och mer effektiv allians för barns rättigheter och välbefinnande. Nu mer än någonsin behöver vi kroka arm.

I ljuset av detta är det avgörande att motionen inte bara betraktas som ett isolerat initiativ utan som en del av en bredare strategi för att stärka samarbetet mellan Rädda Barnen och RBUF på alla nivåer av organisationerna. Genom att skapa en tydlig och samstämmig ram för samarbete och deltagande på lokal nivå mellan våra lokalgrupper kan vi tillsammans göra större framsteg för att förbättra barns rättigheter.

Motionären yrkar:

Att-satser:

att Rädda Barnens årsmöte uppmanar riksstyrelsen att undersöka och utvärdera möjligheterna till ett fördjupat samarbete mellan Rädda Barnen och RBUF på lokal nivå.

att Rädda Barnen ska utarbeta en handlingsplan för att främja samarbetet och hitta synergier mellan lokalgrupper och lokalavdelningar.

att Rädda Barnen och Rädda Barnens Ungdomsförbunds lokalföreningar och medlemsgrupper uppmanas att aktivt arbeta för att främja och stödja varandras verksamheter på lokal nivå

Riksstyrelsens yttrande över motion 17:

Riksstyrelsen håller med RBUF om att samarbetet ska förbättras och fördjupas ytterligare för att nå ännu bättre resultat, i linje med samarbetsavtalet. Riksstyrelsen ser att viktiga steg har tagits för att

stärka samarbetet, men att det finns ett behov att konkretisera arbetet på alla nivåer, inklusive den lokala.

Samarbetet mellan Rädda Barnen och RBUF har 2023-2024 utvecklats i enlighet med det samverkansavtal som fastställdes i januari 2023. I det arbetet ingår regelbundna möten mellan tjänstepersoner i respektive organisation, samt framtagandet av en gemensam handlingsplan för att ta arbetet framåt. På lokal nivå finns flera exempel där lokalföreningar samarbetar med RBUF.

Riksstyrelsens slutsats:

Uppmaningen i tredje att-satsen kan bifallas. Motionens första att-sats om att undersöka möjligheter för fördjupat samarbete går i linje med nuvarande löpande arbete. Riksstyrelsen ser vikten av att motionens andra att-sats om handlingsplaner för lokalt samarbete behövs, och att dessa kan hanteras på lokal nivå.

Riksstyrelsen föreslår riksmötet besluta:

att anse att-sats 1 och 2 besvarade

att bifalla att-sats 3

MOTIONER OM VERKSAMHETSINRIKTNING

Motion 8: Rädda Barnens engagemang i HBTQIA+-frågor

Motionär: Simone Ek, distrikt Stockholm

Under Rädda Barnens verksamhetskonferens i Halmstad 2023 ägnades viktigt utrymme åt en fråga som inte är tydligt synliggjord i barnkonventionen, nämligen HBTQIA+-frågor. Norska Rädda Barnen har sedan länge lyft barn- och ungdoms HBTQIA+ rättigheter i Norge och i internationella Rädda Barnen. Svenska Rädda Barnen har internationellt gjort små ansatser utan direkt stöd i direktiv eller riktlinjer. I Sverige har framförallt RBUF lyft dessa barn-och ungdomars rättigheter.

Motionären yrkar:

Att-satser:

att direktiv och riktlinjer utarbetas för att synliggöra HBTQIA+ barn och ungdomars rättigheter.

att medel avsätts för att samverka med SCN internationellt och på EU nivå samt

att Rädda Barnen utifrån lärdomar i Norge utvecklar ett nationellt program där HBTQIA+ rättigheter synliggörs.

Riksstyrelsens yttrande över motion 8:

Riksstyrelsen håller med motionen om att HBTQIA+-frågor är en viktig barnrättsfråga som behöver belysas i Rädda Barnens arbete. Under de senaste åren har Rädda Barnen tydligt lyft fram HBTQIA+-barns rättigheter i till exempel remissvar till statliga utredningar. Flera distrikt och lokalföreningar driver också påverkan för HBTQIA+-barns rättigheter, själva och i samverkan med andra organisationer.

Efter riksmötet 2022 har ett betydande antal HBTQIA+ -relaterade aktiviteter genomförts. Inom projektet Kärleken är fri är HBTQIA+ en prioriterad fråga både nationellt och lokalt. 2022 hölls ett nationellt seminarium om heder och HBTQI. Seminariet finns inspelat och tillgängligt på medlemssidorna. I oktober 2023 bjöd Rädda Barnen in RFSL Ungdom för ett kunskapsseminarium, där situationen för HBTQIA+-barn i Sverige belystes. Även detta seminarium går att se på medlemssidorna. På vår hemsida finns stöd och kunskap samlat under [Vad säger lagen om diskriminering? \(raddabarnen.se\)](https://www.raddabarnen.se/vad-sager-lagen-om-diskriminering/)

Även i Rädda Barnens sociala medier har vi lyft fram frågor som rör HBTQIA+-barns rättigheter. Exempelvis visade vi vårt stöd för organisationerna Transammans och RFSL Ungdom när deras transkollo ställdes in på grund av hot, och flera inlägg gjordes i anslutning till Stockholm Pride 2023. Rädda Barnen deltar också på flera håll i landet på lokala Pridefestivaler eller Pridetag. Från våren 2024 samverkar vi med RBUF i ett EU-finansierat projekt som ska stärka HBTQIA+ --barns rättigheter.

HBTQIA+ är den benämning som används av RBUF och andra ungdomsorganisationer. Den är den mest inkluderande benämningen som förekommer, där flest kategorier faller in. Med detta visar vi att alla är välkomna hos Rädda Barnen, oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller annat.

Riksstyrelsens slutsats:

Riksstyrelsen delar motionens engagemang i HBTQIA+ -frågor. Det är viktigt, som motionen anför, att Rädda Barnens arbete fortsätter och i den samtidsanalys som återfinns i Barnrättsagendan beskrivs bland annat hur begränsande normer ökar risken för utsatthet. Men riksstyrelsen anser inte att riksmötet bör besluta exakt hur arbetet ska utformas eller att det enbart bör ske på de sätt som motionen för fram. Riksstyrelsen anser därför att motionen inte kan antas.

Riksstyrelsen föreslår riksmötet besluta:

att avslå motionen.

MOTIONER OM PSYKOLOGISKT STÖD OCH PSYKISK HÄLSA

Motion 2: Möjliggöra utökat stöd från Centrum för stöd och behandling

Motionär: Distrikt Västmanland, gm Eglé Miniotiené

Varje dag möter Rädda Barnens direktstödsverksamheter barn som utsatts för indirekt –direkt våld, barn som flytt sitt hemland med eller utan en trygg vuxen och utvecklat traumasymptom samt utvecklat psykisk ohälsa på grund av deras osäkra boendesituation. Samma barn beskrivs ingå i Rädda Barnens Centrum för stöd och behandlings klientgrupper ([Centrum för stöd och behandling \(raddabarnen.se\)](http://Centrum för stöd och behandling (raddabarnen.se))).

Vi upplever att barnen vi möter i våra direktstödsverksamheter inte får hjälp av vården eller andra instanser för problematiken kring deras psykiska välmående. Även om vi som möter barnen vet var vi ska vända oss, talar språket eller om vi har personal från kansliet som hjälper oss så får inte barnen adekvat hjälp av vården. Samma sak uppfattar vi även från organisationen. Rädda Barnens Centrum för stöd och behandling har i uppdrag att möta och stödja barn och ungdomar som har varit med om svåra händelser och som inte fått sina behov av stöd och behandling tillgodosedda. Projektledare och verksamhetsutvecklare försöker hjälpa till men även de hänvisas av Centrum för stöd och behandling vidare och ingen tar emot barnen för praktisk hjälp.

Vi vill att stödet som Rädda Barnens Centrum för stöd och behandling erbjuder ska utökas. Satsningen inom Järvaområdet, där psykologer möter barn i direktverksamhet på Tensta träff, är ett praktiskt exempel som vi skulle vilja att organisationen utvecklade och satsade mer på. I denna artikel: [Psykologer storsatsar på barn i utsatt område - Psykologtidningen](#) beskrivs det hur psykologerna skrev en remiss för ett barn från Ukraina som fick rätt hjälp av vården.

Rädda Barnen måste ta mer ansvar för barnen som samhället sviker, belysa detta utanförskap och påminna om att alla barn har samma rättigheter!

Motionären yrkar:

Att-satser:

att en utredning ska göras för att undersöka behovet hos Rädda Barnens direktstödsverksamheter hur många barn som uppskattas behöva psykosocialt stöd men som inte får hjälp av vården.

att Rädda Barnens psykologer/psykoterapeuter besöker direktstödsverksamheterna runt om i Sverige för att träffa barnen som inte får hjälp från vården i sin hemkommun.

att Centrum för stöd och behandling möjliggör för psykologerna/psykoterapeuterna att skriva remisser för barn från Rädda Barnens direktstödsverksamheter i hela Sverige.

att Rädda Barnen i framtiden ska kunna erbjuda psykologiskt stöd för alla barn från våra direktstödsverksamheter om de behöver det, oavsett var barnet bor.

Riksstyrelsens yttrande över motion 2:

Rädda Barnens Centrum för stöd och behandling har i uppdrag att möta och stödja barn och ungdomar som har varit med om svåra händelser och som inte fått sina behov av stöd och behandling

tillgodosedda. Att barn i behov av rehabilitering efter våldsutsatthet lämnas utan insatser eller ges otillräcklig eller felaktig behandling är ett reellt problem som Centrum fokuserar på både i direktstöd, kunskapsutveckling och påverkansarbete.

När Rädda Barnen framöver väljer att fokusera mer på psykisk hälsa, vilket den föreslagna Barnrättsagendan anvisar, möjliggörs en ännu tydligare inriktning på denna viktiga fråga. Men redan idag har Centrum, tillsammans med regionala rådgivare, regelbundna konsultationstider öppna för medlemsrörelse och kansli med möjlighet till ärendedragning och konsultativ hjälp med att hitta rätt insatser för barn i våra verksamheter.

Riksstyrelsen håller alltså med motionen om att Rädda Barnen, när så krävs, ska hjälpa barnen vi möter i våra direktstödsverksamheter till vård eller andra instanser. Det sker idag såväl genom olika direktstödjande verksamheter som av Rädda Barnen Vålfärd. Däremot håller riksstyrelsen inte med om att Rädda Barnen ska axla ett totalt ansvar för att tillgodose vårdbehoven hos barn i våra verksamheter. Det är inte heller helt förenligt med hur Rädda Barnens arbetar, med fokus på flera olika arbetssätt – direktstöd, kunskap och påverkan – för att nå långsiktigt hållbara effekter för barn.

För att påverka hur den offentliga vården och omsorgen kan leda till att barns rättigheter förverkligas kan Rädda Barnen Vålfärd fortsätta utvecklas. Och i ett framtidsscenario kan Centrum arbeta ännu mer med att direkt tillgodose vårdbehov hos barn i våra verksamheter, men det är ett mycket omfattande och finansiellt krävande uppdrag som idag inte är genomförbart. En omfattande kartläggning av behoven hos barn i samtliga våra verksamheter kan endast inledas i det fall det finns säkrad finansiering för detta.

Riksstyrelsens slutsats:

Centrum för stöd och behandling har ett tydligt uppdrag som utförs väl och Rädda Barnen Vålfärd bör fortsätta utveckla verksamheter som når barn där den offentliga vålfärden inte räcker till.

Motionens yrkanden skulle dock innebära ett alltför omfattande åtagande som heller inte är förenligt med hur Rädda Barnen arbetar.

Riksstyrelsen föreslår riksmötet besluta:

att anse motionen besvarad

Motion 12: Ökat påverkansarbete i psykisk hälsa

Motionär: Henrik Gustavsson, lokalföreningen Västerås Mälardalen Mitt

Ett centralt område inom Rädda Barnens intressesfär är god psykisk hälsa och trygghet för alla barn. Rädda Barnen delar det intresseområdet med otaliga andra organisationer i samhället, inklusive alla politiska riksdagspartierna. Trots det stora samhällsintresset går utvecklingen plågsamt långsamt och ibland t o m i fel riktning. Varför? Hur vänder man utvecklingen när det gäller barns psykiska ohälsa? Det är en utmanande fråga hur opinionen i den samlade politikerkåren ska kunna påverkas för att området ska ges högre prioritet. Ett exempel är behovet att ge barn kunskap i skolan om psykisk hälsa, ett behov som följer av barnkonventionen artikel 29.1(a) & (d), skollagen (2010:800) och av skolläroplanerna Lgr22 & Gy11 kap 1&2. Trots att det är globalt oomtvistat i forskarvärlden att kunskap om psykisk hälsa stärker den egna psykiska hälsan så ges inte barn sådan kunskap i svenska skolan. I Finland infördes år 2003 ett nytt skolämne, Hälsokunskap, på schemat i hela skolläroplanen från Förskolan till gymnasiet. En liknande politisk reform i Sverige verkar fortfarande vara långt borta. Därför pågår sedan några år tillbaka en nationell påverkanskampanj, psykiskhalsapaschemat.nu, som stöds av nitton organisationer, bl a UNICEF, BRIS, MIND, FRIENDS, och TIM BERGLING FOUNDATION. Jag anser att Rädda Barnens riksförbund borde också stötta den nationella kampanjen.

Vidare borde Rädda Barnens riksförbund göra en analys av hur vår organisation effektivast kan påverka opinionen bland politiker för hur skolan ska fungera fullt ut som nav för främjande av barns psykiska hälsa och trygghet. Text om man jämför med när Rädda Barnen lyckades påverka politiken att driva igenom att FNs barnkonvention blev svensk lag, hur gick det lyckade påverkansarbetet till den gången? Kan Rädda Barnen göra något liknande igen?

Motionären yrkar:

Att-satser:

att Rädda Barnens riksförbund tar kontakt med Siri Helle som driver den nationella kampanjen Psykisk hälsa på schemat, och frågar vilken typ av stöd hon skulle önska sig av Rädda Barnens riksförbund för att göra kampanjens röst ännu starkare, och därefter beslutar om Rädda Barnen kan ställa upp med det stödet.

att Rädda Barnens riksförbund gör en analys som beskriver hur Rädda Barnen på alla nivåer skulle kunna agera för att ännu effektivare bidra till att påverka opinionen inom den samlade politikerkåren för att skolan ska få alla resurser den behöver för att fungera fullt ut som nav för främjande av barns psykiska hälsa och trygghet.

Riksstyrelsens yttrande över motion 12:

Barns och ungas psykiska hälsa och välmående är en av vår tids stora frågor. Det är en insikt som riksstyrelsen tar fasta på genom att Barnrättsagendan tydligt pekar på alla barns rätt att må bra och att Rädda Barnen ska arbeta för en tillvaro där barnets psykiska hälsa tillgodoses. Barnrättsagendan lyfter fram flera gynnsamma faktorer för psykisk hälsa: föräldrar och viktiga vuxna som stöttar barnets utveckling, en meningsfull fritid, tillgång till hälso- och sjukvård i rätt tid och oberoende av var i landet barnet bor, och att skolan har resurser.

Den samtidsanalys som riksstyrelsen gör i Barnrättsagendan pekar på att risken för barns utsatthet ökar i samband med faktorer som exempelvis migrationsstatus, våldsutsatthet,

funktionsnedsättning, psykisk ohälsa, begränsande normer och annan psykosocial sårbarhet. På så sätt placerar Barnrättsagendan barns psykiska hälsa i ett brett sammanhang.

Motionen pekar på flera viktiga skäl för Rädda Barnen att arbeta med barns psykiska hälsa. Riksstyrelsen delar motionens uppfattning såväl om den stora uppslutning som finns i samhället kring frågan, som uppfattningen att åtgärderna trots det inte är tillräckliga. Avseende att-satserna anser riksstyrelsen därför att de bör anses besvarade.

Avseende den första att-satsen menar riksstyrelsen att det finns skäl att undersöka hur Rädda Barnen kan stödja det syfte som finns med kampanjen ”Psykisk hälsa på schemat”. Kansliet har vid flera tillfällen haft kontakt med Siri Helle och kommer fortsatt att ha det.

Avseende den andra att-satsen håller riksstyrelsen med om att en analys behöver göras om hur Rädda Barnen på bästa sätt kan bli effektiva och tydliga i sina ställningstaganden och sitt påverkansarbete kring barns psykiska hälsa. Ett analysarbete har påbörjats, bland annat utifrån inriktningen i Barnrättsagendan, kring hur Rädda Barnen på bästa sätt kan driva dessa frågor och hur direktstödande verksamheter, kunskapspridning och påverkan bör samverka. I den samplanering mellan regioner och lokalföreningar/distrikt som kommer att ske inför verksamhetsåret 2025, kan arbetet för barns rätt på det här området utformas för ett lokalt arbete i frågorna.

Riksstyrelsens slutsats:

Mot bakgrund av de förslag som lagts i Barnrättsagendan, där en av de fyra inriktningarna för verksamhet i Sverige har ett fokus på psykisk hälsa, och de initiativ som kommer att ske i de frågor motionen lyfter fram, anser riksstyrelsen att den bör anses besvarad.

Riksstyrelsen föreslår riksmötet besluta:

att anse motionen besvarad

Motion 14: Psykologiskt stöd för barn i svenska transitboenden

Motionär: lokalföreningen Härryda/Mölndal/Partille gm Katinka Ernstsson

Lokalföreningen Härryda/Mölndal/Partille har sin främsta verksamhet på Migrationsverkets transitboende Sagåsen i Källered utanför Göteborg. På boendet bor såväl familjer som är i asylprocess som familjer på den så kallade återvändandeenheten, det vill säga familjer som utvisats och väntar på att resa ut från Sverige. I båda fallen befinner sig barnen i en påfrestande process, och i många av fallen har barnen upplevt traumatiska händelser i de krig, konflikter och flyktsituationer de har befunnit sig.

Även barn på återvändandeenheten kan befinna sig i en svår emotionell sits, då de kan ha utvisats efter att ha fötts och gått i förskola/skola i Sverige. De lämnar sin vardag, sina vänner och sitt liv för ett land de kanske aldrig har besökt, med ett språk de kanske inte talar. Barnen som befinner sig på Sagåsen kommer från många olika länder.

Ett tiotal organisationer är verksamma på Sagåsen, alla med olika fokus. Rädda Barnens uppdrag på Sagåsen är att erbjuda en barnvänlig miljö en kväll i veckan. Vi försöker erbjuda en paus från den process de befinner sig i, och bjuder på fika, lek och pyssel.

Ur barnens och familjernas perspektiv är det många organisationer och volontärer som närvarar på Sagåsen, och även om många av personerna som engagerar sig ideellt kan ha kompetens för att möta barn och familjer med trauman, så är det inte volontärernas roll. Många av volontärerna får en kort genomgång i hur man identifierar traumasymtom hos barn, men de har varken förutsättningar, verktyg eller ansvar att hjälpa barnen i att hantera sina trauman. Det är inte heller säkert att samma volontärer kan närvara varje vecka under en längre period – med andra ord är det svårt att garantera stabilitet i relationerna som skapas på Sagåsen.

Som nämnt ovan befinner sig barnen redan i en oerhört påfrestande situation när de bor på transitboenden. Syftet med den här motionen är att Rädda Barnen ska arbeta nationellt för att stabilt, professionellt psykologiskt stöd erbjuds barn boende på Migrationsverkets transitboenden i Sverige.

Motionären yrkar:

Att-satser:

att Rädda Barnen ska arbeta nationellt för att stabilt, professionellt psykologiskt stöd erbjuds barn boende på Migrationsverkets transitboenden i Sverige.

Riksstyrelsens yttrande över motion 14:

Riksstyrelsen håller med motionen om att barn i asylprocessen som bor på något av Migrationsverkets kollektiva boende befinner sig i en svår livssituation. I synnerhet på de nu snabbt upprättade återvändandecentrena där barn och deras familjer efter avslag inväntar ett återvändande till ursprungsland.

Barn i asylprocessen är rättighetsbärare, och skyldighetsbärarna – i det här fallet den svenska staten - ska noggrant tillse detta.

Rädda Barnen utför ett viktigt arbete kring det psykosociala stödet, inte minst genom de grupper av ideella som besöker och verkar på boendena. Vi har också en stor kunskapsbank i frågan, både vad gäller barnens situation och vilka krav som kan ställas men även kring stöd för ideella som befinner

sig på plats på boendena. Ett stabilt professionellt psykologiskt stöd genomförs på många olika nivåer, till barn men också andra inblandade aktörer.

Mot bakgrund av den situation som råder för barn i asylprocessen anser riksstyrelsen att Rädda Barnen har möjlighet att stärka sitt arbete ännu mer, exempelvis genom intensifierat påverkansarbete gentemot Migrationsverket och kommunerna (elevhälsa och socialtjänst) för att barnen skall få ta del av befintligt stöd; fortsatt stöd till ideella i form av olika slags utbildningar och rådgivning från Rädda Barnens kansli och genom att rådgivare och Centrum kopplas in för stöd vid specifika situationer.

Riksstyrelsens slutsats:

Rädda Barnen följer kontinuerligt denna fråga på många olika nivåer, med olika insatser kopplat till de förändringar som skett och sker inom migrationspolitiken och som påverkar barn i asylprocessen. Möjligheter finns att stärka detta arbete ytterligare.

Riksstyrelsen föreslår riksmötet besluta:

att anse motionen besvarad

MOTIONER OM PÅVERKAN

Motion 4: Bygg på evidens och resurssätt socialt preventionsarbete

Motionär: Lokalföreningen i Kungälv

I samhällsdebatten och nu förd politik är det ett stort fokus på repressiva åtgärder. Fler ska dömas till långa påföljdstider. Bara den aviserade platsutökningen från 6000 till 30 000 platser i anstalt innebär en årlig driftskostnad med nuvarande dygnsnittkostnader/ anstaltsplats med 35 miljarder/år. Internationell forskning visar ingen evidens för straffskärpningar. Utan ett omfattande behandlingsinnehåll under anstaltsvistelse finns stora risker för ytterligare våldsspiraler efter avslutad påföljd.

Det talas även om satsning på socialt preventiva åtgärder samtidigt som resurssättning för detta saknas. I många kommuner minskas antalet vuxna i förskola, skola och elevhälsovård. I regionerna har inte MVC och BVC resurser att delta i samverkan. Socialtjänstens insatser för prevention riskerar alltid att minskas när andra åtgärder minskar budgetutrymmet.

För att stärka en integrerande och positiv utveckling bör Rädda Barnen som barnrättsorganisation i kommande lagstiftning och resurssättning verka för:

Motionären yrkar:

Att-satser:

att verka för att lagförslag som innebär sänkt straffbarhetsålder och längre påföljdstider ska utgå från evidensbaserade forskningsresultat.

att verka för resurssättning av kommunal och regional verksamhet som innebär att alla barn blir sedda. Det kräver en god bemanning i förskola, skola och elevhälsovård MVC och BVC och kompenserande insatser utifrån varje barns behov.

att verka för att prioritering av tidiga sociala preventiva insatser som lagregleras och därigenom inte kan prioriteras bort

att verka för satsning på att nyanlända får språkintegrerad arbetspraktik för att antalet föräldrar i egenförsörjning ska öka.

Riksstyrelsens yttrande över motion 4:

Motionen uppmärksammar att den förda debatten och de politiska åtgärder som genomförs i rask takt har fokus på repressiva åtgärder och att förebyggande arbete inte prioriteras. Det är en starkt oroande utveckling och riksstyrelsen delar motionens uppfattning att tidiga, socialpreventiva insatser för barn ska prioriteras på alla nivåer.

I förslaget till Barnrättsagenda lyfts barns rätt att växa upp utan våld fram som en viktig inriktning för Rädda Barnens arbete i Sverige under de kommande åren. Det förebyggande arbetet ska prioriteras. Vuxnas kapacitet att bemöta och upptäcka våld måste öka så att samhället tidigt uppräcker barns behov. Barnrättsagendan innebär att Rädda Barnens verksamhet på alla nivåer ska ha det fokus som motionen pekar på. Och att lokalföreningar i sin lokala kontext, utifrån dessa inriktningar, kan arbeta med de barn som står längst ifrån att få sina rättigheter förverkligade.

Motionen föreslår i sina att-satser ett antal påverkanskrav. Riksstyrelsen konstaterar att Rädda Barnen redan i stor utsträckning står bakom dessa.

Avseende förslagen i att-sats 2 och 3, så delar riksstyrelsen motionens uppfattning att kommunal och regional verksamhet som arbetar med att fånga upp barn med riskfaktorer för olika former av problematik och ohälsa måste ha tillräckliga resurser. Arbetet bör vara lagstadgat och sättas in tidigt. Riksstyrelsen menar att Rädda Barnen ska fortsätta sprida kunskap och bedriva opinionsbildning och påverkan i frågor som rör tidiga och förebyggande insatser.

Avseende förslaget i att-sats 4, så berör den insatser riktade till vuxna. Rädda Barnen lyfter ofta fram, inte minst i arbetet med barnfattigdom, att egen försörjning för vårdnadshavare är oerhört viktigt. Det specifika förslaget om språkintegrerad arbetspraktik är emellertid för specifikt och riktar sig till en alltför bred målgrupp, varför denna att-sats bör avslås.

Avseende motionens förslag i att-sats 1 anser riksstyrelsen att påföljder för barn, såväl till innehåll som tid, alltid ska utgå från barns behov av rehabilitering och återanpassning till samhället. En sänkning av straffbarhetsåldern skulle strida mot barnkonventionen och rekommendationer riktade direkt till Sverige av FN:s barnrättskommitté.

Rädda Barnen bör fortsatt vara emot sänkt straffbarhetsålder och föreslår därför att att-sats 1 avslås. Ett beslut i enighet med att-sats 1 skulle kunna uppfattas som att Rädda Barnen kan acceptera en sänkt straffbarhetsålder eller längre straff under förutsättning att evidens för sådan åtgärd presenteras.

Riksstyrelsens slutsats:

Rädda Barnen har tydligt tagit ställning mot sänkt straffbarhetsålder. Påverkansarbete i denna fråga behöver fortsätta.

Riksstyrelsen föreslår riksmötet besluta:

att avslå att-sats 1 och 4

att anse att-sats 2 och 3 besvarade

Motion 5: Barnet som rättighetsbärare

Motionär: Lokalföreningen i Kungälv

Barn med behov av stöd och skydd kan få det med stöd av insatser beslutade enligt Socialtjänstlagen (SoL) eller med stöd av lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

När ett barn kan bli föremål för utvisning enligt utlänningslagen går den lagstiftningen "före" svensk barnskyddslagstiftning. Det innebär att barn kan utvisas tillsammans med föräldrar som enligt skyddslagstiftning inte har förmåga att tillgodose sitt/sina barns behov en bedömning som gjorts av svenska förvaltningsrättsliga domstolar. Detta kan inte vara förenligt med barnkonventionens regleringar om barns bästa.

Motionären yrkar:

Att-satser:

att Rädda Barnen som barnrättsorganisation ska driva frågan om en förändrad lagstiftning där utlänningslagen inte överträder svensk barnskyddslagstiftning

Riksstyrelsens yttrande över motion 5:

Riksstyrelsen delar motionens intentioner. Barn som omhändertagits enligt LVU ska inte kunna utvisas tillsammans med sina föräldrar utan att Migrationsverket tillförsäkrat sig om att vård kan fullföljas i hemlandet och att skydd för barnet kan garanteras. Detta är en fråga som Rädda Barnen har drivit i flera års tid och har tydliga ställningstaganden kring.

Rädda Barnen har bland annat medverkat till att FN:s barnrättskommitté vid de två senaste granskningarna har uppmanat Sverige att åtgärda bristerna i lagstiftningen. Barnrättskommitténs betydelse lyfts fram i förslaget till Rädda Barnens Roll i Barnrättsagendan.

Riksstyrelsens slutsats:

Rädda Barnen är redan tydliga i denna fråga och med hänvisning till det bör motionen anses besvarad.

Riksstyrelsen föreslår riksmötet besluta:

att anse motionen besvarad

Motion 6: Förskola åt alla

Motionär: Lokalföreningen i Sollentuna, gm Ingrid Lindskog

I Sverige har alla barn rätt till skolgång även om barnen väntar på uppehållstillstånd eller är "papperslösa". Däremot ser det annorlunda ut för de yngre barnen där endast vissa kommuner erbjuder förskola för barn som bor i Sverige och väntar på uppehållstillstånd eller är "papperslösa".

Genom mitt arbete med barnfamiljer i socioekonomiskt utsatta områden har jag upplevt att ett flertal barn och familjer hade mått så mycket bättre om barnen fått möjlighet att gå på en förskola. Familjer som befinner sig i kris där, barnen inte har något eget val, skulle en förskoleplats kunnat ge barnen mer trygghet, stabilitet och förutsägbarhet i en tillvaro som annars kan vara otrygg. Även att få tillgång till kompisar och det svenska språket är viktigt innan skolgången börjar.

Rädda Barnens riksförbund ska arbeta med att påverka politiska beslut som kan förbättra barns situation i Sverige och ska följa Barnkonventionen som nu är lag. Därav önskas att Sverige, på nationell nivå, fattar beslut om att alla barn har rätt till en förskoleplats även om barnet inte fått uppehållstillstånd eller är papperslös".

Motionären yrkar:

Att-satser:

att Rädda Barnens riksförbund driver frågan vidare så att alla barn får rätt till förskoleplats som bor i Sverige oavsett uppehållstillstånd eller inte.

att samma lag gäller för barns rätt till skolgång som rätten till förskoleplats.

Riksstyrelsens yttrande över motion 6:

Riksstyrelsen håller med motionen om att en plats i förskolan kan bidra till att skapa trygghet och stabilitet för barnet. Alla barn som bor i Sverige, oavsett juridisk status, bör ha rätt till en förskoleplats, utifrån principen om icke-diskriminering i artikel 2 i Barnkonventionen.

Skollagen slår redan fast att *asylsökande* barn har rätt till förskola, dock varierar implementeringen och kommuner tolkar lagen olika. Det kan också finnas praktiska svårigheter som leder till att rätten till förskola inte kan utnyttjas, t.ex. att förskolor ligger långt ifrån asylboendet och att det inte finns möjlighet för föräldrar att ta sig dit med barnet. De så kallade *papperslösa* barnen (utan nödvändiga tillstånd) har idag rätt till skola från förskoleklass (6 års ålder) och uppåt men inte rätt till förskola.

Riksstyrelsens slutsats:

Rädda Barnen har i flera års tid arbetat för lika rättigheter för barn utan papper, och vid flera tillfällen lyft fram våra krav i rapporter och ställningstaganden. Rädda Barnen kommer att fortsätta driva den fråga som motionen avser. Den första att-satsen i motionen svarar upp mot detta; den andra att-satsen är i dagsläget inte nödvändig då rätten till skolgång redan finns.

Riksstyrelsen föreslår riksmötet besluta:

att bifalla att-sats 1

att avslå att-sats 2

Motion 11: Religion ska inte begränsa barns rätt till utbildning, lek och utveckling

Motionär: Karim Shamohammadi, medlem i Stockholms lokalförening

I en sekulär och demokratisk stat som Sverige förväntas alla medborgare omfatta normen om allas lika värde och lika behandling. Som ett land som har antagit och genomfört FN:s barnkonvention, är det vår plikt att säkerställa att barnperspektivet alltid beaktas och att barn har rätt till utbildning, lek och utveckling utan att påverkas av religiösa och politiska påbud.

Religion får aldrig tillåtas att styra barns utveckling och liv, och det är beklagligt att religion fortfarande har en betydande inverkan på barns liv i dagens samhälle. Barn ska inte begränsas i sina möjligheter till fullständigt deltagande i skolans aktiviteter och i samhället. Detta leder till könssegregation och diskriminering, vilket strider mot principen om allas lika rättigheter. Idag kan det hända att föräldrar/vårdnadshavare utsätter barnet för tvång och/eller begränsningar vid deltagandet i skolan med hänvisning till föräldrarnas religion. Detta kan skapa ett utanförskap exempelvis vid förbud att delta i gymnastiklektioner, läger, bad samt sex- och samlevnadsundervisning) med hänvisning till religiösa skäl.

Syftet med denna motion är att skydda barn från att utsättas för auktoritära, patriarkala miljöer och att främja deras välbefinnande, värdighet och rätt till ett självständigt och kreativt liv.

Motionären yrkar:

Att-satser:

att uppdra åt riksstyrelsen att arbeta för ett förtydligande av lagtexten/skollagen så att barnet, utifrån ålder och mognad, själv skall få avgöra frågor relaterade till påtvingade och begränsande frågor relaterade till religionstillhörighet.

Riksstyrelsens yttrande över motion 11:

Föräldrars religiösa uppfattningar ska inte kunna inskränka barnets liv. Barnkonventionen, liksom annan svensk lagstiftning, ger dock föräldrar viss rätt att uppfostra sitt barn i den religion som de själva har, så länge detta inte skadar barnet. Föräldrar ska enligt lag beakta barnets fortlöpande utveckling och låta barnet själv ta ställning till sin eventuella tro och hur barnet vill följa den utifrån ålder och mognad.

Riksstyrelsen noterar att skolplikt gäller för alla barn i Sverige, mellan åldrarna 6 och 16 år. I skolplikten ingår att delta i all undervisning som skolan bedriver. Föräldrar får därför inte förbjuda sitt barn att delta i viss undervisning, inte heller på grund av religiösa skäl. Ett barn har alltid rätt att delta i till exempel simundervisning eller sex- och samlevnadsundervisning, oavsett vad föräldrarna anser om detta.

Däremot kan det hända att barn ändå blir stoppade från att delta i sådan undervisning, till exempel genom att föräldrar frånvaroanmäler barnet den dag skolan ska till badhuset. Skolan har ansvar för att följa upp och säkerställa att även barn som är frånvarande dessa dagar får den simundervisning de har rätt till, och enligt läroplan ska elevers simkunskaper testas vid olika tillfällen under utbildningen.

Det är således inte lagstiftningen som behöver förändras för att säkerställa att föräldrars religion inte inskränker på barns rätt till utbildning. Andra insatser krävs. Dessa arbetar Rädda Barnen med på olika sätt, bland annat genom vårt arbete inom Kärleken är fri, som har fokus på hedersrelaterat våld och förtryck. Inom detta arbete är vi regelbundet ute i skolor och informerar om barns rättigheter kopplat till dessa frågor, och religionsfrihet är en av frågorna som lyfts.

Riksstyrelsens slutsats:

Eftersom lagstiftningen redan täcker in det som motionären vill med sin motion, yrkar Riksstyrelsen på avslag på motionen.

Riksstyrelsen föreslår riksmötet besluta:

att avslå motionen

Motion 13: Barns möjligheter att utkräva sina rättigheter

Motionär: distrikt Dalarna, gm ordf Unni Öhman

När Sverige granskades av FN:s Barnrättskommitté i januari 2023 riktade kommittén skarp kritik till Sverige för att inte ha ratificerat tredje tilläggsprotokollet, som ger barn och unga möjlighet att klaga på ett beslut som tagits om hen. För att kunna nyttja den möjligheten måste alla nationella möjligheter till överklagan vara använda innan. Idag saknas denna funktion i Sverige. Denna kritik har riktats till Sverige vid flera tidigare granskningar.

Nu har regeringen tillsatt en utredning som nyligen presenterat sitt svar där utredningen bland annat föreslår att Sverige nu ska ratificera det tredje tilläggsprotokollet. Utredningen föreslår vidare att ett uppdrag ska ges till civilsamhällets aktörer att utgöra en oberoende stödfunktion för barn som av olika anledningar inte har detta stöd. Utredningen föreslår att staten ger bidrag till civilsamhället för att etablera barnombud. Rädda Barnen har i sitt remissvar varit positiva till de flesta av förslagen. Redan innan remisstiden löpt ut har regeringen öppnat för en försöksverksamhet med stöd till barnrättsbyråer. Idag finns barnrättsbyråer på ett fåtal ställen i landet och på sikt ska det inte bero på var man bor om man ska kunna få stöd i klagomålshanteringen. Här skulle Rädda Barnen kunna bli en aktör för att ta emot barn och unga och fylla den funktion som utredningen pekat på.

Motionären yrkar:

Att-satser:

att uppdra till riksstyrelsen att utreda möjligheten att Rädda Barnen kan upprätta en organisation för barnombud för att bistå barn och unga med stöd i deras klagomål

Riksstyrelsens yttrande över motion 13:

Rädda Barnen har i sitt påverkansarbete länge uppmärksammat de brister som finns i Sverige när det gäller barns möjligheter att föra fram klagomål och få upprättelse när deras rättigheter kränks. Detta arbete har inkluderat att det ska finnas mekanismer på såväl lokal, regional som nationell nivå dit barn kan vända sig med sina klagomål, men också att Sverige ska ratificera det tredje tilläggsprotokollet till barnkonventionen om en klagomekanism.

Rädda Barnen har idag en stark ställning i civilsamhället då vi har verksamhet i stora delar av landet och möter barn i de mest utsatta situationerna. Det är därför naturligt att vi noggrant överväger hur vi kan utveckla vårt arbete för att ge stöd till dessa barn när det gäller deras möjligheter att kunna föra fram klagomål och få upprättelse när deras rättigheter kränks.

Riksstyrelsen anser, likt motionen, att det behöver finnas mer stöd till barn i svåra och särskilt utsatta situationer för att de ska få sina rättigheter tillgodosedda, och att civilsamhället, inklusive Rädda Barnen, kan vara lämpade att bidra med detta.

Rädda Barnens uppfattning har också nyligen bekräftats av den utredning om barns klagomöjligheter som presenterades i augusti 2023 – SOU 2023:40 Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter (nedan kallad klagomålsutredningen). I utredningen föreslås dels en ratificering av tredje tilläggsprotokollet, dels en rad lagändringar för att stärka barns klagomöjligheter i Sverige idag. Rädda Barnen har svarat positivt på utredningens förslag. Det finns ännu ingen proposition från regeringen eller tidsplan för när det eventuellt kan genomföras.

Riksstyrelsens slutsats:

Klagomålsutredningen föreslår, vilket motionen uppmärksammar, att det ska införas en försöksverksamhet på tre år med statligt stöd till civilsamhällesorganisationer som kan upprätta så kallade barnrättsbyråer, där barnombud kan vara ett stöd för barn i de mest utsatta situationerna i deras kontakter med olika myndigheter. Som riksstyrelsen beskriver ovan kan Rädda Barnen sannolikt göra insatser inom ramen för den verksamhet utredningen beskriver. Dock vill riksstyrelsen se på möjligheterna förutsättningslöst och inte låsa sig vid hur det bör organiseras eller om det kan ske tillsammans med andra organisationer.

Riksstyrelsen föreslår riksmötet besluta:

att anse motionen besvarad.

MOTIONER OM KLIMAT OCH MILJÖ

Motion 15: Klimat och miljöfrågan behöver bli en barnrättsfråga inom Sverigeprogrammet

Motionär: AnnaTora Huss, Medlem i Ljungskile-Uddevalla Lokalförening, motion antagen av Ljungskile-Uddevalla Lokalförening, Varbergs Lokalförening, Skara Lidköping Götenes Lokalförening, Tjörns Lokalförening, Bohuslän Norra Älvsborgs Distrikt

Klimat och miljöfrågan är en fråga som både oroar och engagerar barn i Sverige och i övriga världen. Det är en fråga som är viktig för dem. Det ser vi till exempel i svaren i Ung röst från 2022, samt i de Ung röst (Young Voices) som gjorts i andra länder. Rädda Barnens internationella program och SCI arbetar med klimat och miljöfrågan, där är vårt budskap att klimatkrisen är en barnrättskris. Hösten 2023 kom en ny Allmän kommentar från FN:s barnrättskommitté – Allmänna kommentaren nr 26 om barnets rättigheter och miljön, med ett särskilt fokus på klimatförändringarna. Den allmänna kommentaren kom till på initiativ av barn och togs också fram i samverkan mellan barnrättskommittén och barn. De flesta av artiklarna i barnkonventionen berörs i den ny Allmänna kommentaren och den säger att klimat och miljö ska tänkas in när man tolkar artiklarna i barnkonventionen från och med nu. FN:s barnrättskommitté har också från 2024 lagt till ett nytt kluster i rapporteringen till dem. Under det nya klustret ska det rapporteras utifrån den allmänna kommentaren nr 26 om klimat och miljö.

Barn ser frågan som viktig. SCI och FN uppmärksammar oss på att klimat- och miljöfrågan är en barnrättsfråga. Det finns också lokalföreningar som arbetar med frågan.

Motionären yrkar:

Att-satser:

att Rädda Barnen i Sverige, utifrån Barnrättskommitténs allmänna kommentar 26 samt i samklang med SCI, formaliserar ett strukturerat klimat- och miljöarbete inom Sverigeprogrammet.

att Rädda Barnen i Sverige, inom Sverigeprogrammet och i samarbete med medlemsrörelsen stötta barn och unga att driva klimat- och miljöfrågan på ett för dem relevant sätt.

Motion 18: Integrera klimatperspektivet i Rädda Barnens arbete

Motionär: Lisa Lindberg, Styrelseledamot Mälaröarna tillsammans med Styrelsen för Rädda Barnen Mälaröarna samt medlemmar från andra orter: Sara Norrby Wallin, Växjö, Maria Rosén, Stockholm, Karin Sandqvist, Lund, Ingegerd Gavelin, Stockholm, Peter Lindberg, Stockholm, Eva Sollen Mattsson, Västerås, Sofia Nyberg, Linköping

Syfte och Bakgrund: I ljuset av de alltmer påtagliga konsekvenserna av klimatförändringarna runt om i världen står det klart att barn är bland de mest sårbara. De drabbas redan nu hårt av klimatrelaterade katastrofer såsom översvämningar, torka, och extremväder, vilket påverkar deras rätt till överlevnad, utveckling, och skydd. Klimatförändringarna är en drivkraft för konflikter, de ökar konkurrensen om allt knappare resurser och driver människor på flykt, säger Jens Stoltenberg under FN:s klimatmöte.

Dessutom pekar forskning från Folkhälsomyndigheten, på att barn och ungas psykiska ohälsa kan minskas när de ser att vuxna tar ansvar och aktivt agerar för att hantera klimatkrisen. Detta ger en stark signal om behovet av hopp och förmåga att påverka framtiden positivt. Rädda Barnen har sedan

länge arbetat med att skydda barns rättigheter och välfärd men med den växande medvetenheten om klimatkrisens direkta och indirekta effekter på barn blir det alltmer angeläget att tydligt integrera klimatarbete i vår kärnverksamhet.

Det är inte tillräckligt att varje distrikt och lokalavdelning arbetar med att minska deras egen klimatpåverkan. Det behövs ett helhetsgrepp och en systemförändring med ett stort påverkansarbete från de stora erkända organisationerna för att lyfta frågan hos allmänheten behovet av förändring är som störst. Hur kan vi kalla oss "Rädda Barnen" om vi inte arbetar utåt med deras och vår tids ödesfråga?

Motivering: Att integrera klimatperspektivet i Rädda Barnens stadgar skulle inte bara reflektera vår organisations åtagande att bekämpa ett av de största hoten mot barns rättigheter idag, utan även stärka vår position som en framåtblickande och ansvarsfull organisation som aktivt bidrar till en hållbar framtid för alla barn. Genom att tydligt inkludera klimatarbete i vår kärnverksamhet kan vi också effektivare mobilisera resurser, samarbeta med partners, och påverka på både nationell och internationell nivå för att skydda barn mot klimatförändringarnas effekter.

Motionären yrkar: (se nästa sida)

Att-satser:

Tillägg till stadgarna:

att Rädda Barnens arbete ska ha ett klimatperspektiv som påvisar hur klimatförändringarna negativt påverkar barns liv och rättigheter.

Revidering av stadgar:

att en arbetsgrupp bestående av styrelsemedlemmar, medarbetare, och externa experter på klimat och barns rättigheter tillsätts för att formulera tydliga övriga tillägg till Rädda Barnens stadgar som speglar organisationens engagemang i klimatarbete. Dessa tillägg bör omfatta:

a. Erkännandet av klimatförändringarnas särskilda påverkan på barn och behovet av att skydda dem mot dessa effekter.

b. Åtagandet att påvisa hur vi kan ställa om på ett hållbart sätt för att minska effekterna av klimatförändringarna.

c. Åtagandet att integrera klimatperspektivet i all verksamhet, från katastrofhjälp till långsiktigt utvecklingsarbete och påverkansarbete.

d. Målsättningen att arbeta för minskad klimatpåverkan inom organisationens egen verksamhet och bland dess samarbetspartners.

Implementeringsstrategi:

att Rädda barnen tar fram en konkret plan för hur dessa stadgetillägg ska implementeras i praktiken, inklusive målsättningar, tidsplaner, och ansvarsfördelning.

Kommunikation:

att ett kommunikationspaket tas fram för att internt och externt kommunicera detta viktiga fokusområde, dess betydelse för barns rättigheter, och hur Rädda Barnen avser att bidra till lösningen.

Påverkansarbete:

att Rädda Barnen ger konkreta exempel på hur klimatförändringar redan påverkar barn i olika delar av världen bör inkluderas för att tydliggöra behovet av handling.

att Rädda Barnen lyfter behovet av en gemensam omställning för att minska klimatförändringarna i vårt påverkansarbete.

Forskningsstöd:

att Rädda barnen refererar till aktuell forskning som visar sambandet mellan klimatförändringar och barns välfärd för att ytterligare underbygga klimatarbetets relevans och brådska.

Samarbetsförslag:

att Rädda Barnen föreslår specifika samarbeten med andra organisationer, företag, eller myndigheter inom klimatområdet för att maximera effekten av våra insatser.

Utbildningsinitiativ:

att Rädda barnen ska utveckla interna och externa utbildningsinitiativ för att öka medvetenheten om klimatförändringarnas effekter och behovet av omställning bland Rädda Barnens medarbetare, volontärer och samhällen där organisationen verkar.

Årlig rapportering:

att Rädda barnen årligen rapporterar om framstegen inom klimatarbetet, både vad gäller interna åtgärder och projekt som direkt påverkar barns välfärd.

Riksstyrelsens yttrande över motion 15 och 18:

De båda motionerna tar förtjänstfullt upp att barn påverkas av klimatförändringarna liksom att det finns ett stort engagemang i frågan bland barn och unga. Det är frågor och engagemang som Rädda Barnen bör erkänna, omhänderta och arbeta tillsammans med barn och unga om.

Barnen drabbas hårdast av klimatförändringarna. De påverkar barns möjlighet att överleva, utvecklas och växa upp i trygghet. Ett av tre barn i världen står inför ett dubbelt hot med både hög klimatrisk och fattigdom. Det betyder att 774 miljoner barn, eller en tredjedel av alla barn i världen, lever i fattigdom och samtidigt hotas av klimatförändringar. Barn som bor i låginkomstländer lever redan med konsekvenserna av klimatförändringarna och kommer fortsätta att drabbas hårdast, eftersom de redan befinner sig i en mycket utsatt situation.

Rädda Barnen tillsammans med SCI arbetar intensivt för att på olika sätt förebygga och lindra effekterna av klimatförändringarna. Det sker såväl i det humanitära arbetet som i utvecklings-sammanhang och involverar också att barns röster kommer fram.

Den Barnrättsagenda som riksmötet föreslår anta beskriver avseende vår roll, att Rädda Barnen ska "arbeta systematiskt med barns delaktighet, lyfta barns röster och stötta deras egen organisering," Det senare innebär att man lokalt kan stödja ungas engagemang i klimatfrågor.

En viktig aspekt av det som motionerna föreslår är att Rädda Barnen bör ha något viktigt att tillföra när nya frågor läggs till vår agenda. På området klimat finns många starka företrädare för barn och unga och vår organisation kan därför också arbeta med att stödja dessa. I den roll som beskrivs i Barnrättsagendan framgår att vi ska stödja ungas egen organisering i frågor de är berörda av och har engagemang i. Så sker också på flera olika sätt. Rädda Barnen har under de senaste åren stöttat gruppen Aurora. Det är en grupp barn och ungdomar som med hjälp av olika vuxna organisationer och professionella försöker hitta ett sätt att stämna svenska staten för att de inte lever upp till Parisavtalet. Vi har också stöttat denna grupp för att kunna ge input till FN:s barnrättskommitté i framtagandet av den allmänna kommentar som motion 15 hänvisar till.

Förslaget till Barnrättsagenda syftar bland annat till att Rädda Barnen ska bli tydligare i vilka frågor vi driver och också begränsa oss avseende bredden av frågor. Syftet är att nå större effekter för barn. Riksmötesbeslutet 2022 ligger till grund för den inriktningen. Riksstyrelsen ser därför att arbetet som nu bedrivs i klimatfrågor bör fortsätta men att riksmötet inte nu bör lägga till ytterligare tematiska inriktningar. Att nu tillföra ytterligare frågor och fokus kostar resurser och innebär en omställning för hela organisationen.

På längre sikt anser riksstyrelsen att klimatfrågor i bred bemärkelse föranleder ett större engagemang. Förslag om hur det kan ske återfinns nedan.

De båda motionernas förslag motiverar riksstyrelsen att lämna ett konkret förslag till beslut som ger riksstyrelsen ett uppdrag fram till riksmötet 2026. Det avser att "utifrån Barnrättskommitténs allmänna kommentar 26 samt i samklang med SCI, föreslå ett strukturerat klimat- och miljöarbete inom Sverigeprogrammet." (*citat ur motion 15*)

Det uppdrag som riksstyrelsen önskar få föreslås omfatta aspekter som lyfts fram i motion 18, i att-satserna 18:4 till 18:9. Det avser hur forskning kan stödja arbetet, vilka effekter det får på

påverkansarbete, kommunikation, partnerskap och samarbeten samt en bedömning av behoven av interna och externa utbildningsinitiativ.

Avseende att-sats 15:2 bör att-satsen anses besvarad med vad som ovan anförts avseende vad som föreslås i Barnrättsagendan. Rädda Barnens roll innefattar att arbeta systematiskt med barns delaktighet, lyfta barns röster och stötta deras egen organisering, Det innebär att man lokalt kan stödja ungas engagemang i klimatfrågor.

Avseende att-satserna 18:1 till 18:3 anser riksstyrelsen att sakfrågor inte ska regleras i stadgarna. Stadgarna bör avse Rädda Barnens uppdrag, värdegrund och grundprinciper, och hur styrning samt demokratiska regler och funktioner ska ske i organisationen. Tematiska inriktningar och sakfrågor bör regleras på andra sätt.

Avseende att-sats 18:10, om att årligen rapportera om klimatarbetet, anser riksstyrelsen att det innefattas av den årsrapport och effektrapport som tas fram årligen. Den bör följaktligen anses besvarad.

Riksstyrelsens slutsats:

Mot bakgrund av hur omfattande påverkan som klimatförändringarna har på barn föreslår riksstyrelsen att ett långsiktigt arbete inleds. Utifrån Barnrättsagendan finns möjligheter att arbeta med frågorna redan nu, och riksstyrelsen anser inte att motionernas olika förslag kan tillstyrkas. Riksstyrelsen bör därför få ett uppdrag fram till riksmötet 2026 som lägger en grund för ett beslut som är långsiktigt och finansiellt hållbart. Det arbetet bör inkorporera till exempel aspekter som motion 18 pekar på om forskning, kommunikation, partnerskap och hur direktstöd, kunskap och påverkan kan stödja ett strukturerat klimat- och miljöarbete.

Riksstyrelsen föreslår riksmötet besluta:

att ge riksstyrelsen i uppdrag att till riksmötet 2026 föreslå hur ett barnrättsfokuserat klimatperspektiv kan integreras i Rädda Barnens arbete. Det ska ske utifrån Barnrättskommitténs allmänna kommentar 26 samt utifrån samarbete med SCI.

att anse att-sats 15:1 besvarad

att anse att-sats 15:2 besvarad

att avslå att-sats 18:1, 18:2 och 18:3

att anse övriga att-satser besvarade

MOTIONER OM KOMMUNIKATION

Motion 7: Internationella Rädda Barnens hemsida

Motionär: Simone Ek, distrikt Stockholm

På Internationella Rädda Barnens hemsida nämns inget om Eglantyne Jebb som grundare till Rädda Barnen samt den första deklARATIONEN om barnets rättigheter 1924.

På hemsidan nämns inget om barnrättsperspektivet. Vi anser att detta är grunden för hela vår verksamhet och därför måste det framgå tydligt på hemsida.

Motionären yrkar:

Att-satser:

att Rädda Barnen påverkar skrivningen på vår internationella hemsida så att barnrättsperspektivets historiska grund och nuvarande förankring i FNs konvention om barnets rättigheter tydliggörs.

Riksstyrelsens yttrande över motion 7:

Information om Eglantyne Jebbs historiska roll och om barnrättsperspektivets historiska grund, samt barnkonventionens roll är tydligt uttryckt på Internationella Rädda Barnens (SCI) hemsida <https://www.savethechildren.net>, bland annat under rubriken "[100 YEARS FOR CHILDREN](#)". Där finns också länk mot fördjupande material om barnkonventionen. Webbplatsen innehåller också många andra referenser till Eglantyne Jebb och barnkonventionen. Detta kan illustreras av sökning på "[Declaration on the Rights of the Child](#)" respektive "[Eglantyne](#)".

Riksstyrelsens slutsats:

Den efterfrågade informationen finns redan på hemsidan.

Riksstyrelsen föreslår riksmötet besluta:

att avslå motionen

Motion 9: Barnrättsperspektiv i extern kommunikation

Motionär: Simone Ek, distrikt Stockholm

Rädda Barnens stadgar utgår från FNs Konvention om barnets rättigheter och ett barnrättsperspektiv som skall genomsyra hela vår verksamhet. För att kommunicera värdegrund och i vårt fall tydliggöra att Rädda Barnen är en rättighetsbaserad organisation måste man vara språkligt korrekt.

Vi saknar korrekt språkbruk i vår externa kommunikation framför allt det som kommuniceras i annonskampanjer, insamlingssyften och av de medlems- och månadsgivar värvare som vi möter på gatan.

Motionären yrkar:

Att-satser:

att Rädda Barnen som en rättighetsbaserad organisation tydligt ska framgå i Rädda Barnens externa kommunikation.

att berörda avdelningar på Rädda Barnen ser över sitt språkbruk.

Riksstyrelsens yttrande över motion 9:

Riksstyrelsen håller med motionen om att det är viktigt att Rädda Barnen i sin externa kommunikation beaktar att organisationen utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter och att barnrättsperspektivet genomsyrar vår verksamhet. Det är riksstyrelsens uppfattning att Rädda Barnen har med barnrättsperspektivet när vi informerar och berättar om vår verksamhet med våra olika målgrupper. För att underlätta i arbetet har kansliet tagit fram den så kallade copy-hjälpen, [copyhjalpen juni 2022.pdf \(raddabarnen.se\)](https://www.raddabarnen.se/copyhjalpen-juni-2022.pdf) som ger vägledning hur vi kan och bör kommunicera.

I kommunikationen utgår Rädda Barnen från målgruppens förutsättningar och behov och anpassar kommunikation och våra budskap efter detta. Syftet är att våra olika målgrupper ska få ökad kunskap om oss och bli mer engagerade och vara villiga att stödja oss på olika sätt - som medlem, volontär, privat givare, företag, politiker eller makthavare.

Som ett led i ett kontinuerligt förbättringsarbete utvärderar Rädda Barnen löpande sin kommunikation och arbetar med att justera språkbruk och budskap, tonalitet och uttryck.

Det kan nämnas att Rädda Barnens webbplats – vår primära externa kommunikationsyta gentemot olika målgrupper – uppvisar 402 träffar för sökordet *Barnkonventionen* och 51 träffar för *Barnrättsorganisation*.

Riksstyrelsens slutsats:

I Rädda Barnens externa kommunikation framgår det redan att Rädda Barnen är en rättighetsbaserad organisation. Det finns också rutiner på plats för att säkerställa den externa kommunikationens språkbruk.

Riksstyrelsen föreslår riksmötet besluta:

att anse motionen besvarad

MOTIONER OM RÖSTRÄTT VID 16 ÅR

Motion 10: Rösträtt vid 16 års ålder

Motionär: Per Sjövall ordf. Rädda Barnens lokalförening i Falkenberg

Det politiska engagemanget minskar samtidigt som andelen som anser att de har små eller inga möjligheter att påverka samhället ökar. Fler än hälften 56 % tror inte att politiken kan lösa samhällsproblemen och tron på demokratin minskar. Ungdomsbarometerns rapport för 2024 visar att andelen unga som är intresserade av politik har minskat de senaste fem åren, från 50 procent till 38 procent 2023. Tendensen är mycket oroande, ja alarmerande.

Sverige har sedan 1921 sänkt rösträttsåldern vid fyra tillfällen. Nu är det snart 50 år sedan, trots att flera statliga utredningar har föreslagit en sänkt rösträttsålder.

Rädda Barnen och RBUF arbetar för att öka ungas makt och inflytande i samhället. Det är inte förvånande att ungas intresse för politik och tilltro till demokratin minskar när de år efter år stängs ute från att delta i beslut som rör dem. Varför bry sig när man ändå inte får rösta!?

16 åringar är straffmyndiga, omfattas av totalförsvarsplikten och de som jobbar eller startar företag måste betala skatt.

Idag är genomsnittsåldern för när personer får möjlighet att rösta för första gången i praktiken drygt 20 år eftersom vi bara har val vart fjärde år.

Idag fattar politiker beslut som rör barnens och ungdomarnas framtid. De är inte delaktiga i valet och saknar möjlighet att påverka politikerna men får betala priset för politiska beslut som politiker har fattat och som kommer påverka barnens framtida liv. Några exempel: kärnkraften och lagringen av det radioaktiva avfallet, utformningen av skolan, läroplanen, militärtjänstgöringen, brottsligheten mm. arbetslivet, klimatet och den globala uppvärmningen, miljön och utformningen av ett långsiktigt uthålligt samhälle.

Motionären yrkar:

Att-satser:

att ge riksstyrelsen i uppdrag att till det yttersta verka för att regeringen i linje med förslaget från demokratiutredningen 2014 ge kommuner möjlighet att låta 16 åringar rösta i kommunvalet.

Motion 20: Genomförande av sänkt rösträttsålder till 16 år i kommunalval

Motionär: Anders Lindkvist för Distrikt Sörmland/Östergötland, Lokalföreningen i Linköping, Lokalföreningen i Norrköping,

Då riksmötet både 2012 och 2016 gav bifall till de motioner om sänkt rösträttsålder som då var inskickade, som även riksstyrelsen föreslagit bifall på, vill vi nu ta frågan vidare. Vår upplevelse är att frågan efter dessa bifall inte fått den uppmärksamhet frågan förtjänar i organisationen. Vi lokalföreningar, distrikt och RBUF som står bakom denna motion vill därför att frågan får nytt liv inom organisationen.

Vi är väl medvetna om att frågan om inte ligger i Rädda Barnens händer, utan kräver ett riksdagsbeslut. Vi är ute efter ett effektivare opinionsbildande för frågan, för att ta den vidare i Rädda Barnens påverkansarbete.

Riksmötesbeslut 2012

Att de kommuner som så önskar ska få rätt att införa rösträtt vid 16 års ålder vid kommunalval

Att Rädda Barnens Riksförbund med kraft och energi driver frågan om rösträtt vid 16 års ålder

Att rösträtt vid 16 års ålder blir en huvudfrågorna inför valet

Riksmötesbeslut 2016

Att riksförbundets styrelse tar fram en plan hur vi tillsammans med vårt ungdomsförbund påtagligt lyfter frågan om rösträtt vid 16 års ålder t.ex. vid kurser, konferenser och framförallt i massmedia.

Motionären yrkar:

Att-satser:

att riksmötet beslutar om att tillsätta en projektgrupp som består av minst 4 personer från medlemsrörelsen, representanter från RBUF, representant från riksstyrelsen samt minst en person från kansliet som leder arbetet. Gruppen ska vara tillsatt senast den 1/1 2025.

att frågan är med på programmet under verksamhetskonferenserna 2025 och 2027

att frågan redovisas på riksmötet 2026 och 2028

att gruppen får i uppdrag att ta fram påverkans- och kampanjmaterial till medlemsrörelsen att använda sig av. Påverkans och kampanjmaterialet ska ut på remiss till lokalföreningar och distrikt innan det fastställs.

att gruppen får i uppdrag att ta fram en strategi hur lokalföreningar och distrikt kan driva frågan på kommunal nivå genom t.ex. medborgarförslag. Strategin ska ut på remiss till lokalföreningar och distrikt innan den fastställs.

att gruppen får som delmål att frågan ska vara synlig i valrörelsen 2026

att gruppen får som mål att driva frågan så att sänkt rösträttsålder till 16 år är genomförd i kommunval till valet 2030.

Riksstyrelsens yttrande över motion 10 och 20:

Den statliga Demokratiutredningen förslög 2016 olika sätt att stärka de demokratiska processerna i Sverige. Bland annat ansåg utredningen att ungas inflytande behöver stärkas och föreslog därför en försöksverksamhet med rösträtt från 16 år i de kommunala valen 2018 och 2022. Detta förslag har inte genomförts och det verkar heller inte finnas en stark politisk vilja att driva igenom ett försök.

Riksstyrelsen välkomnar det engagemang som motionerna visar för att genom en sänkt rösträttsålder öka ungas engagemang och inflytande i samhället. Detta är en mycket viktig fråga för Rädda Barnen att driva, och arbetet kan, precis som motionerna påtalar, drivas mer ihärdigt än vad som hittills varit fallet.

Frågan om sänkt rösträttsålder är en stor fråga för flera ungdomsförbund. Förutom av RBUF drivs frågan bland annat av Youth 2030. Rädda Barnen har, särskilt inför valet 2022, deltagit i olika sammanhang som båda dessa organisationer har organiserat för att visa vårt stöd i frågan. Riksstyrelsen anser att det är av stor vikt att Rädda Barnen fortsätter att stötta olika ungdomsförbund i denna fråga, i synnerhet vårt eget ungdomsförbund.

Riksstyrelsen vill uppmärksamma riksmötet på att för att kommuner ska kunna genomföra försöksverksamhet med sänkt rösträttsålder i kommunvalen behöver lagändringar på nationell nivå ske. En kommun kan således idag inte självmant fatta beslut om att 16-åringar ska få rösta i kommunalvalet.

Riksstyrelsens slutsats:

Riksstyrelsen vill aktivt driva frågan om att kommuner ska kunna genomföra försöksverksamhet med rösträtt från 16 år i kommunalvalet 2026. Rädda Barnen ska i detta arbete aktivt samarbeta med ungdomsorganisationer som driver frågan, i synnerhet med RBUF.

Riksstyrelsen anser dock att de förslag som finns i motion 20 är alltför detaljerade om exakt hur detta ska göras på bästa sätt, vad som ska finnas på agendan för framtida verksamhetskonferenser, och hur rapportering ska gå till.

Riksstyrelsen föreslår riksmötet besluta:

att anse motion 10 besvarad

att avslå motion 20

MOTIONER OM MEDLEMSAVGIFTER

Motion 16: Medlemsavgiften för barn och unga under 25

Motionär: Rädda Barnens Ungdomsförbund, RBUF

I takt med att civilsamhällets demokratiska utrymme begränsas, måste tröskeln för barn och ungas möjlighet att organisera sig sänkas. Rädda Barnen är en viktig röst för barn och unga i Sverige och i världen. För att Rädda Barnen ska vara en röst för alla barn och unga, måste organisationen skapa förutsättningar för att alla barn och unga ska kunna organisera sig i organisationen på lokal, regional och nationell nivå. I ett Sverige med utbredd barnfattigdom, men speciellt inom en organisation som belyser detta, kan inte barn och ungas möjlighet till engagemang och organisering vara beroende av deras ekonomiska förutsättningar. En medlemsavgift på 75 kr är och kommer ur ett barnrättsperspektiv alltid att vara 75 kr för mycket. Vi föreslår därmed att alla Rädda Barnens Ungdomsförbunds medlemmar ska ha möjlighet att bli medlemmar även i Rädda Barnen kostnadsfritt. Att slopa medlemsavgiften är en investering i barn och ungas engagemang som speciellt i dessa tider bör ses som självklar för Sverige största barnrättsorganisation. Dessutom är det ett ypperligt sätt att bygga broar mellan Rädda Barnen och Rädda Barnens Ungdomsförbund och utöka det redan befintliga samarbetet. Viktigast av allt går en slopad medlemsavgift i linje med den barnrättsorganisation som Rädda Barnen vill vara, en organisation för alla barn och unga, oberoende av deras ekonomiska förutsättningar och om de kan betala 75 kr eller inte.

Motionären yrkar:

Att-satser:

att medlemsavgiften för Rädda Barnens Ungdomsförbunds medlemmar ska vara 0 kr.

Motion 19: Kostnadsfritt medlemskap inom Rädda Barnen för barn och unga

Motionär: Susanne Törnqvist, Trollhättan-Vänersborg

Rädda Barnen arbetar för alla barns rättigheter och ett påverkansområde är barn i ekonomisk utsatthet. Fokus inom Barnfattigdomsarbetet är rättigheter för barn i ekonomisk utsatthet och dessa barns möjligheter till delaktighet och förutsättningar för att kunna påverka och göra sin röst hörd.

Rädda Barnens ungdomsförbund erbjuder kostnadsfritt medlemskap 7-25 år men för att bli medlem inom Rädda Barnen innebär det en kostnad på 75 kr/år för barn och unga vuxna upp till 25 år. För att ge alla barn och unga möjlighet till att bli medlem inom Rädda Barnen föreslås en förändring till kostnadsfritt medlemskap för barn och unga 0-25 år.

Motionären yrkar:

Att-satser:

att medlemskap inom Rädda Barnen för barn och unga 0-25 år ska vara kostnadsfritt

Motion 21: Lägre medlemsavgift

Motionär: Umeå lokalförening, gm ordf Eva Måwe

Vi i styrelsen i Rädda Barnens lokalförening i Umeå vill motionera om ett ännu lägre medlemspris för de som gärna vill vara volontärer, utbilda sig och arbeta flera dagar i veckan som tolkar eller ex. hjälpläsare för förskolebarn på skolbiblioteket etc.

Det finns en säkerhet i att vara utbildad och försäkrad men det kostar för mycket.

Förslag 25kr för barn/år (under 18 år) och 50kr/vuxen, medellös person. För alla oss andra kan det bestå det som det bestämdes på Riksmötet 2022.

Motionären yrkar:

Att-satser:

att medlemsavgiften för barn är 25 kronor per år och 50 kronor för vuxen, medellös person.

att medlemsavgiften i övrigt är enligt de av Riksmötet 2022 fastställda nivåerna.

Riksstyrelsens yttrande över motion 16, 19 och 21:

Storleken på medlemsavgiften till Rädda Barnen upplevs olika, beroende på medlemmens, eller den tänkbara medlemmens, ekonomiska situation. Frågan har varit uppe på flera riksmöten och riksmötet 2022 gav riksstyrelsen ett uppdrag att utreda frågan om subventionerad medlemsavgift.

Utredningen presenteras för riksmötet 2024 i form av en proposition, och föreliggande motionssvar ska förstås i relation till propositionen.

I korthet visar utredningen att det *generellt* är svårt att förutse eller peka ut vilka grupper som är mer ekonomiskt utsatta än andra. Som framgår av utredningen skulle en konstruktion då behöva landa i en helt *frivillig* medlemsavgift för Rädda Barnen; något som riksstyrelsen bedömer skulle utgöra en ekonomisk och politisk risk för lokalföreningarna och för riksförbundet.

Riksstyrelsen delar därför inte motionerna 19 och 21:s förslag att alla under 26 år ska ha noll kronor i medlemsavgift, eller en minskad medlemsavgift jämfört med idag.

Riksstyrelsen välkomnar dock yrkandet i motion 16, om att medlemsavgiften i Rädda Barnen för RBUFs medlemmar ska vara noll, inte minst som ett sätt att stärka banden mellan organisationerna. En sådan lösning motsäger heller inte riksstyrelsens proposition om medlemsavgifter, då propositionen inte säger något explicit om medlemsavgiften för RBUFs medlemmar.

Riksstyrelsen vill dock uppmärksamma riksmötet på att rubriken för motion 16 talar om "under 25 år", där det korrekta dock ska vara "under 26 år", eftersom RBUFs stadgar säger att "alla personer som ännu inte fyllt 26 år kan vara medlem i RBUF".

Riksstyrelsens slutsats:

Frågan om medlemsavgiftens storlek och subventioner för vissa grupper är komplex. Frågan har utretts och i propositionen om medlemsavgift finns förslag som föreslås att träda i kraft nu. Men då frågan är så komplex behöver en del frågor utredas vidare, något som också föreslås i propositionen. Riksstyrelsen yrkar därför enligt nedan:

Riksstyrelsen föreslår riksmötet besluta:

- att** bifalla motion 16, om ”att medlemsavgiften för Rädda Barnens Ungdomsförbunds medlemmar ska vara 0 kr.”
- att** avslå motion 19, om ”att medlemskap inom Rädda Barnen för barn och unga 0-25 år ska vara kostnadsfritt.” Riksstyrelsen hänvisar i stället till framlagd proposition om medlemsavgifter.
- att** avslå motion 21

